

MUZEJNÍ

SPOLEK
V UHERSKÉM HRADIŠTI
občanské sdružení

SPOLKOVÝ ZPRAVODAJ

číslo 13., prosinec 2016

Valná hromada Muzejního spolku 25. února 2016

Valná hromada byla svolána do Přednáškového centra Slováckého muzea. Ve stanoveném čase zahájení byli přítomni 62 členové. Tito schválili program podle pozvánky:

1. Zahájení
2. Volba mandátové, volební a návrhové komise
3. Zpráva o činnosti předsednictva a plnění programu činnosti v roce 2015
4. Zpráva o hospodaření spolku za rok 2015
5. Zpráva revizní komise
6. Zpráva o stavu členské základny v roce 2015
7. Návrh na zrušení čekatelství členství
8. Projednání návrhu stanov
9. Doplnující volba člena revizní komise
10. Návrh programu činnosti na rok 2016
11. Diskuse
12. Usnesení
13. Závěr

Jednání zahájil a řídil předseda spolku Ing. Ladislav Šupka.

Do mandátové, volební a návrhové komise byli navrženi a poté jednomyslně zvoleni: Ing. Jaroslav Hrabec, Věra Pochylá a Ladislav Bednařík. Mandátová komise potvrdila počet přítomných (62) a prohlásila valnou hromadu za usnášeníschopnou.

Předseda pak přednesl zprávu o činnosti předsednictva a plnění programu činnosti v roce 2015. Předsednictvo se scházelo podle potřeby, vždy s účastí zástupce revizní komise. Mnohé věci se řešily operativně prostřednictvím elektronické pošty.

Na únorovém zasedání byla provedena volba funkcionářů předsednictva. Ve svých funkcích byli potvrzeni dosavadní – předseda Ladislav Šupka, místopředsedkyně Blanka Rašticová, hospodářka Jitka Zpěváková. Byl rovněž dopracován program činnosti podle návrhů valné hromady. V průběhu roku se pak, mimo organizačních opatření k programu spolku, opakovaně předsednictvo zabývalo přípravou nových stanov tak, aby mohly být po schválení dnešní valnou hromadou předloženy se všemi náležitostmi k registraci Krajskému soudu v Brně.

Plnění ročního programu začalo nezdarem. Únorový zájezd na pražské výstavy v jízdnárnách – Hrady a zámky objevované a opěvované na Pražském hradě a Benediktini v srdci Evropy 800–1300 ve Valdštejnské se nekonal pro malý zájem.

Uskutečnila se přednáška MUDr. Martina Plevky o jeho bicyklovém cestování po horách Kyrgyzstánu v r. 2013 doprovobená takřka třemi sty snímky.

Dne 11. dubna se potřeťí ujal výpravy spolku Mgr. Jindřich Chatrný, obětavý průvodce po zajímavostech brněnské architektury. Spolu s dr. Hanákem umožnili prohlédnout ještě neotevřenou Löw-Beerovu vilu na Drobného ulici. Další procházka byla věnována architektuře meziválečné. Trasa vedla Lužánkami, Lidickou, Kotlářskou, Botanickou, Kounicovou a opět Kotlářskou ulicí na Konečného náměstí. Nakonec zase architektuře počátku 20. století pozoruhodného a podnikavého stavitele Franze Pawlu. Ještě v dubnu pokračoval Ing. Jiří Deml v představování filmů z archivu hradišského SAFu. Dva dokumenty a dva hrané filmy autorů Jiřího Demla a Jana Vyskočila oprávněně zaujaly jak svými tématy, tak provedením. A samozřejmě poutavým výkladem Jiřího Demla.

Tradiční cyklovýlet Za památkami regionu se konal 23. května, v nejméně příznivém a nejdeštivějším týdnu loňského máje. Přesto se dvanáct odhodlaných cyklistů vydalo na dosud nejnáročnější trasu pod vedením naší nezdolné místopředsedkyně. Po stopách partyzánské skupiny Olga vyjeli až na Bunč. A pryč ani nezmokli.

Čtrnáct dní poté se účastníkům odložené návštěvy v kroměřížské Květné zahradě dostalo slunce a horka měrou vrchovatou. V Ing. Pavlu Blešovi nám Jan Slezák zajistil nejpovolnějšího průvodce. Se zasvěceným výkladem prošla naše výprava všechny části obnoveného libosadu. Od skleníků Čestného dvora přes Holandskou zahradu, Kolonádu, Rotundu s Foucaultovým kyvadlem mezi habrovými stěnami do obnovené části zahrady. Štěpnice s rybníčky a jahodovými kopečky, stejně jako Ptáčnice a Králíčí kopeček se svými obyvateli vše obdivuhodně obnovené. Zrekonstruované a opečovávané. Vzduch ubíjejícímu vedru se po obědě poznání nenasytná část vypravila na výstavu Miroslava Maliny do arcibiskupské vodárny.

Skoro již tradičně se další výlet konal poslední prázdninovou sobotu. Tentokrát do Ostravy-Vítkovic. Pracovnice NPÚ provedla naši výpravu MPZ Vítkovice. Odpoledne bylo věnováno technickým památkám – Oblasti Dolních Vítkovic s Vysokou pecí č. 1, dolem Hlubina a v závěru pak ještě Dolu Michal. Pro lidi, kteří nikdy nepracovali ve fabrice a doly a hutě znají hlavně z budovatelských filmů, se jednalo o jedinečný zážitek. Jeho doplňkem, ne-li vrcholem, byla vyhlídková nástavba pece podle návrhu architekta Pleskota.

Mimo schválený program se podařilo v říjnu uskutečnit přednášku hradišského děkana P. Mgr. Jana Turka, účastníka jedné z etap cyklistického putování do Santiaga de Compostela. Cestovali z Vézelay do Lurdu ve Francii.

O zájezd do předvánoční Vídně, který nebyl plánován, leč předsednictvem nabídnut, nebyl dostatečný zájem, aby se aspoň ze tří čtvrtin naplnil autobus.

Usnesením předchozí valné hromady bylo schváleno využití max. 20 tis. Kč pro vydání publikace Uherskohradišťské ulice. Tato částka byla pro daný účel vyčerpána. Během prvního pololetí dr. Jiří Čoupek a dr. Blanka Rašticová připravili texty, fotografie a mapu a s redakční spoluúčástí předsedy spolku zajistili tisk ve Studiu 5. K datu letošní valné hromady byla již vyprodána více než polovina podílu nákladu, jež si po dohodě s městem ponechal spolek.

Závěrem své zprávy poděkoval předseda všem aktivním členům spolku, zvláště pak místopředsdkyni PhDr. Blance Rašticové.

V dalším bodě programu přednesla hospodářka spolku Jitka Zpěvácová zprávu o hospodaření v roce 2015:

Příjmy muzejního spolku v roce 2015 tvořily:

♦ nevyčerpané zůstatky na účtu a v hotovosti z roku 2014	79 399,63 Kč
♦ členské příspěvky z roku 2015 ve výši	20 900,00 Kč
♦ poplatky za zájezdy	27 520,00 Kč
♦ dotace Město UH	30 000,00 Kč
♦ prodej publikace	3 250,00 Kč
♦ úroky z účtu 2015	46,39 Kč

2015 CELKEM

161 116,02 Kč

Výdaje byly čerpány k zabezpečení plánovaných akcí muzejního spolku pro rok 2015 v následující výši:

♦ náklady na vyplacené honoráře včetně odvodu daně z příjmu – Dr. Čoupek, Mgr. Lasotová	4 704,00 Kč
♦ dopravné za zájezdy včetně vstupů	26 834,00 Kč
♦ tisk publikace Uherskohradišťské ulice	49 680,00 Kč
♦ občerstvení valná hromada, poštovné	2 089,00 Kč

VÝDAJE 2015 CELKEM

83 307,00 Kč

Hospodaření muzejního spolku za rok 2015 skončilo s kladným zůstatkem ve výši

77 809,02 Kč

Tento zůstatek bude převeden pro použití činnosti spolku do roku 2016. Valná hromada vzala tuto zprávu na vědomí.

Následovala zpráva revizní komise přednesená JUDr. Františkem Smišťíkem. Byla jím potvrzena správnost vedení účetnictví a výsledek hospodaření. Valná hromada svým usnesením tuto zprávu schválila.

Zprávu o stavu členské základny přednesla PhDr. B. Rašticová:

Předsednictvo projednalo a schválilo přijetí 4 nových čekatelů členství. V průběhu roku požádali 4 členové o zrušení členství. K 31. 12. 2015 měl spolek 97 členů, 1 člena kolektivního a 48 čekatelů členství.

Zpráva vzata na vědomí.

V následujícím bodu programu přednesl předseda spolku návrh předsednictva na zrušení usnesení valné hromady spolku z 20. 1. 2009 o zavedení zvláštní formy členství – čekatel a nabídnout všem stávajícím čekatelům plné členství. Navrhl k tomu, aby místopředsdkyně spolku oslovila všechny čekatele e-mailovou nabídkou. Kdo do 31. 5. 2016 písemně neprojeví souhlas, bude vyřazen z distribučního seznamu spolkové e-mailové pošty.

Přednesený návrh byl schválen.

Návrh nových stanov spolku byl rozeslán současně s pozvánkou na valnou hromadu, s dostatečným předstihem pro pečlivé prostudování. Proto předseda vyzval ke vznesení připomínek a návrhů. Nikdo se do diskuse nepřihlásil.

Stanovy byly jednomyslně schváleny s tím, že navíc 2 členové vyslovili svůj souhlas korespondenčně.

Podle právě schválených stanov musí mít revizní komise 3 členy, protože musela být provedena doplňující volba třetího člena.

Volební komise konstatovala, že z 97 řádných členů spolku je přítomno 62, což činí 64 %, v souladu s čl. 7, odst. 3 stanov je valná hromada usnášeníschopná a mohou být provedeny právoplatné volby. Návrh kandidátky byl členům předložen jako součást pozvánky na valnou hromadu, volební komise návrh na doplnění revizní komise o Ing. Vojtěcha Masaříka znovu přednesla všem přítomným. Současně předložila návrh, aby bylo hlasováno aklamací. Z pléna nebyl přednesen pozměňovací návrh, proto bylo hlasováno.

Ing. Masařík byl jednomyslně zvolen za člena revizní komise.

V desátém bodu programu předložilo předsednictvo návrh programu činnosti v roce 2016, který byl doplněn informacemi Ing. J. Slezáka a PhDr. M. Frolcové o výstavách k výročí Karla IV. na hradě Karlštejně (vernisáž 7. 5., součástí bude i Karlštejnský poklad) a o výstavě Národní galerie v Praze o „Celníku“ H. Rousseauovi (vernisáž 16. 9.). V následné diskusi byla vznesena pochybnost o možnosti absolvovat zájezd do Kuksu jako jednodenní, dále informace o možnosti využít plavbu po Dunaji na trase Bratislava–Danubiana a zpět a upozornění na výstavu v Letohrádku Mitrovských v Brně.

V rámci diskuze byla dále přednesena informace o zavedení internetového bankovníctví – všichni členové obdrží variabilní symbol, který budou moci používat při bezhotovostních platbách.

V závěru zasedání přednesla návrhová komise návrh usnesení valné hromady, jenž byl bez připomínek schválen:

Usnesení valné hromady Muzejního spolku v Uherském Hradišti konané dne 25. 2. 2016

Valná hromada bere na vědomí:

- 1) Zprávu o činnosti předsednictva a plnění programu činnosti v roce 2015
- 2) Zprávu o hospodaření spolku v roce 2015
- 3) Zprávu o stavu členské základny v roce 2015

Valná hromada schvaluje:

- 1) Složení mandátové, volební a návrhové komise: Ing. Jaroslav Hrabec, Věra Pochylá a Ladislav Bednařík
- 2) Zprávu revizní komise za rok 2015
- 3) Zrušení usnesení valné hromady 20. 1. 2009 v bodě 10 o zřízení zvláštní formy členství – čekatel
- 4) Nové znění stanov spolku
- 5) Doplnovací volbu člena revizní komise Ing. Vojtěcha Masaříka
- 6) Program činnosti na rok 2016

Valná hromada ukládá:

- 1) Předsednictvu splnit veškeré administrativní povinnosti vyplývající z nového občanského zákoníku ve vztahu ke krajskému soudu. Termín: do 31. 12. 2016
- 2) Předsednictvu doplnit program činnosti podle diskuse a průběžně jej aktualizovat

Ing. Ladislav Šupka

Ohlédnutí za třemi pražskými výstavami

První akcí plánovaného programu poznávacích zájezdů muzejního spolku pro rok 2016 byla opět Praha, která zájemcům o výtvarné umění, kulturu a historii pravidelně nabízí řadu zajímavostí. Bezesporu k nim v 1. polovině letošního roku náležela výstava Tiziano Vanitas – básník obrazu a odstínu krásy, situovaná do Císařské konírny Pražského hradu, dále výstava Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotikou

a renesancí, uspořádaná Národní galerií v Praze ve Valdštejnské jízdárně a výstavy Říše středu nebo Afghánistán, zachráněné poklady buddhismu v Náprstkově muzeu.

Letos jsme poprvé vyjeli za poznáním 6. března v 7.00 hodin, tradičně z autobusového nádraží. Do Prahy jsme dorazili před půl jedenáctou a dle individuálního zájmu jsme si volili jednotlivé výstavy. Samozřejmě, že jsme nejprve směřovali k Tizianovi na Pražský hrad.

Koho by nezajímal tento světově proslulý benátský renesanční malíř žijící v letech 1488–1576, pocházející z bohaté severoitalské rodiny, který v mládí spolupracoval Giovannim Bellinim a Giorgionem, po jehož smrti se stal nejvyhledávanějším umělcem v Benátkách. Tematicky obsáhl Tizian mnoho oblastí; ať to byly portréty, mytologické náměty či oltářní obrazy. Jeho zákazníci byli nejen významní patricijové, církevní hodnostáři a řeholní řády, ale pracoval také pro panovnický rod Habsburků (Karel V., Filip II.) a pro vévodské rodiny Gonzaga v Mantově a Este ve Ferrare i pro papeže Pavla III.

Pražská výstava Tizianova díla, která probíhala v období od 15. prosince 2015 do 20. března 2016, byla skutečně impozantní už nejen tím, že obrazy Praze zapůjčily prestižní zahraniční instituce italské, maďarské, švýcarské, španělské, Monackého knížectví, ale i soukromé sbírky. Měli jsme možnost obdivovat realisticky pojaté portréty a autoportréty z umělcovy pozdní tvorby, ale mnohé z nás okouzly zejména smyslné a tajemné ženské podobizny, obvykle interpretované jako alegorie marnosti – vanitas. Samozřejmě nechyběly ani zmiňované mytologické motivy.

Z ženských portrétů většinu návštěvníků svou krásou, tajemností a něžností výrazu žen uchvátily obrazy Kající se Magdalena, Venušina toaleta, Žena před zrcadlem, Pandora se svou skříňkou, Flora, Vanitas – skutečně monumentální díla.

Z biblických motivů nechybělo Kladení do hrobu a mytologický motiv prezentoval nejznámější obraz Apollo a Marsyas – tento Tizianem zobrazovaný námět vychází z báje zachycené v Ovidiových Metamorfozách (Proměnách), kdy satyr Marsyas, pyšný na své mistrovství ve hře na píšťalu, vyzve na hudební souboj boha Apollona. Apollon se svou lyrou zvítězil a dal Marsyase stáhnout z kůže. Obraz se stejným námětem je perlou sbírek Arcidiecézního muzea v Kroměříži a je jedním ze dvou Tizianových originálů chovaných dnes na území České republiky.

Tato výstava skutečně splnila svůj účel. Konečně totiž měla široká veřejnost možnost obdivovat světově proslulá Tizianova plátna v jednom místě a na vlastní oči.

Stejně tak zajímavá byla i výstava Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí, která probíhala v období od 27. listopadu 2015 do 13. března 2016. Připomenula dnes už mnohdy zapomenutý význam Krušných hor s přiléhajícím vnitrozemím v období vrcholného a pozdního středověku, kdy byla tato oblast ekonomicky a kulturně velmi silnou oblastí s významnými královskými městy (Litoměřice, Ústí nad Labem, Žatec, Louny, Most, Teplice) a poddanskými městy (Chomutov, Děčín, Kadaň), jejichž život ovlivňovalo hornictví a obchodní komunikace spojující Čechy a Sasko (tzv. Labská cesta do Drážďan a saská cesta do Freibergu).

Těžba kovů a její společenské zázemí se pak výrazně odrazila především na úrovni horních měst – Jáchymov, Krupka – a činnosti cisterciáckého kláštera v Oseku.

Nebývalé bohatství těchto krušnohorských městských center se projevilo potřebou umělecké reprezentace měst, šlechty, klášterů i jednotlivců. Tak jsme mohli obdivovat v jednotlivých oddílech věnovaných kultuře dotyčných měst památky sochařské – povětšinou dřevěné sošky gotických esovitě prohnutých madon, malířské – gotické

skříňové oltáře, předměty z ušlechtilých kovů určených k liturgii – kalichy, monstrance a relikviáře. Nechyběly ani liturgické knihy a různé dekorativní architektonické prvky jako portály a kachle. Dále byly k vidění i předměty související s těžbou rud – motyky, kladívka, kahance, ale i mince (jáchymovské tolary) a medaile vzniklé v tehdy významné jáchymovské mincovně.

Celkově se jednalo o velmi náročnou výstavu. Kdo z nás ji navštívil, odcházel doslova zahlcen historickými fakty a množstvím uměleckých dojmů.

Pro neunavitelné muzejníky byla ještě třetí možnost návštěva Náprstkova muzea s neméně atraktivní a zajímavou výstavou Říše středu – zachycující tisíc let dějin Číny, její kontakty s blízkými i vzdálenějšími zeměmi a vliv buddhismu na život společnosti. Obdiv si zasloužila především krása čínského malířství, keramiky a porcelánu.

Závěrem lze říci, že i když nám počasí tentokrát tolik nepřálo, odjížděli jsme ze studené a deštivé Prahy nadmíru spokojeni s programem a organizací celé první velké letošní akce.

PhDr. Eva Domincová

Karel Jaroslav Obrátíl a Uherské Hradiště

beseda s doc. Kamilem Janišem

V letošním roce uplynulo 150 let od narození významného sběratele a bibliofila, kulturního pracovníka, etnografa, novináře, spisovatele, básníka, vydavatele a překladatele erotické literatury Karla Jaroslava Obrátíla, který velkou část svého života spojil s Uherským Hradištěm.

Původně byl venkovským učitelem. Od roku 1902 žil s rodinou v Uherském Hradišti, kde učil na Střední měšťanské škole dívčí a později se stal ředitelem Střední měšťanské školy chlapecké. Věnoval se moderním metodám výuky kreslení, byl aktivním funkcionářem Sokola, zajímal se o historické památky Uherskohradištska, byl velkým obdivovatelem T. G. Masaryka, psal práce o Macharovi, založil list Nová Slovač (později vycházel jako Zájmy Slovače). Jeho největší vášní však bylo sběratelství erotického folklóru. Nesouhlasil s některými měšťáky, kteří spatřovali v literárním vyjádření erotiky urážku vlastních mravů a cti a nikdy mu jeho svobodomyšlnost neodpustili. Z tohoto důvodu proti němu bylo přes čtyři roky vedeno disciplinární řízení. Obrátíl byl obviněn z perversnosti a chování nedůstojného učitele. Šlo o vykonstruovanou obžalobu, takže nakonec byl zproštěn viny. V roce 1924 vydal ještě vlastním nákladem sbírku erotik *Erotická ex libris*. V roce 1926 se z Uherského Hradiště odstěhoval natrvalo do Prahy. Zde se začal plně věnovat pořádání své ojedinělé sbírky erotik a s ní spojené literární činnosti (*O některých anglických bibliofilech a trochu i o sobě*, 1929; *Kryptadia: příspěvky ke studiu pohlavního života našeho lidu*, 1932–1939). Překládal z francouzštiny a němčiny (např. *Dějiny prostituce* od Pierra Dufoura). Sestavoval výběry z literárních děl známých předních autorů,

tzv. čítanky, které opatroval úvody a poznámkami (vycházely nejdříve v Přerově, poté v Brně v edici Sobkova sbírka dobré četby lidové). Byl činný i jako výtvarník – navrhl tři nástěnné kalendáře s bohatou lidovou ornamentální výzdobou a byl zřejmě i autorem plakátů. Pro sebe a svou rodinu navrhl několik exlibris.

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti věnovalo připomenutí této pozoruhodné buditelské osobnosti české literární folkloristiky 19. a 20. století několik akcí letošního bohatého programu. Především připravilo zajímavou výstavu věnovanou největší Obrátilově zálibě – shromažďování umělecké a lidové tvořivosti mající vztah k erotice a sexu (Obrátilovi se podařilo shromáždit jednu z největších sbírek erotických ex libris v Evropě). Návštěvníci výstavy si tak mohli prohlédnout nejen grafické listy, ex libris a další příležitostné tisky s erotickou tematikou, které vytvořili pro K. J. Obrátla naši přední výtvarní umělci (K. J. O. byl sám autorem asi 20 erotických ex libris), ale i poodhalit stránky nelehkého životního příběhu. Velká část vystavených exponátů pocházela ze soukromé sbírky doc. PhDr. PaedDr. Kamila Janíše, CSc. z Hradce Králové, velkého obdivovatele a proklamátora díla K. J. Obrátla (je autorem monografie a řady studií o K. J. O.). Muzejní spolek využil této příležitosti, pozval docenta Kamila Janíše do Uherského Hradiště, a uspořádal ve spolupráci s muzeem besedu o K. J. Obrátilovi, zvláště o jeho průkopnické práci v oblasti erotické osvěty. Beseda se uskutečnila ve čtvrtek 17. března 2016 přímo v prostorách výstavy. Ačkoliv nepatřila k masově nejvíce navštíveným, rozšířila obzor mnohým z nás a myslím, že i lépe přispěla k pochopení nelehké situace K. J. Obrátla v konzervativní společnosti 1. poloviny 20. století.

PhDr. Milada Frolcová

Z archivu SAF

Již počtvrté se členové spolku a zájemci z řad veřejnosti sešli v Přednáškovém centru Slováckého muzea ve čtvrtek 14. dubna 2016, aby v rámci volného cyklu promítání filmů Z archivu SAF zhlédli další porci, kterou pro ně připravil Ing. Jiří Deml. V letošním roce jsme si připomněli, že v roce 1976 byla z iniciativy Studia amatérského filmu při tehdejším Sdruženém závodním klubu poprvé uspořádána v Uherském Hradišti celostátní soutěž amatérských filmů s tematikou ochrany přírody a životního prostředí a péče o historické památky pod názvem Týká se to také tebe. Pro její rozvoj měla velký význam spolupráce s novinářem a spisovatelem, zakladatelem Hnutí Brontosaurus Ing. Josefem Velkem, jehož jméno nese hlavní cena filmařské soutěže.

Postupně se filmová přehlídka otevřela také profesionálním tvůrcům a stal se z ní významný mezinárodní ekologický festival, jehož nejdůležitější částí je soutěž filmů a videoprogramů, doplněná o soutěž a výstavu fotografií, soutěž a výstavu dětské kresby, konference, semináře, setkání s významnými představiteli včetně ministrů životního prostředí, předváděcí akce, výstavy, besedy a umělecké pořady.

Jako první promítl, a předtím komentoval, Jiří Deml film kolektivu autorů, nazvaný Týká se to také Tebe, podle něhož byla soutěž nazvána. Následovaly další filmy s ekologickou tematikou: Jak na to (autor Jiří Deml), Na ploše 60x100 m (autor Jan Hajduch), Pestrokřídlec podražcový (autor Jan Vyskočil) a Ostrov racků (autor Martin Maňásek). Mezi promítáním jednotlivých snímků Jiří Deml věnoval vzpomínku dvěma členům SAFu – vloni zemřelému Janu Hajduchovi a Františku Postavovi, který nás opustil v letošním roce.

Druhá část programu byla věnována filmu Velký tah, který přítomní diváci zhlédli s velkým potěšením a místy ho doprovázeli výbuchy smíchu. Přítomní členové SAFu při té příležitosti zavzpomínali na průběh natáčení.

PhDr. Blanka Rašticová

Brněnská architektura počtvrté

Naše moravská metropole nás svou jedinečnou a v podstatě i nadčasovou architekturou natolik okouzila, že i v letošním muzejnickém ročníku jsme se vydali po jejích stopách, a to již počtvrté.

Letošní akce se realizovala 23. dubna 2016 tradičním odjezdem z autobusového nádraží stanoviště 26. Cesta byla velice příjemná, zpestřená jednak odborným vinařským výkladem pana RNDr. Habrovanského, jednak svěží dubnovou zelení a květenou v okolní ubíhající krajině. Kolem deváté jsme byli na místě, kde nás čekalo velice příjemné překvapení v podobě audiotechnického vybavení pro všechny účastníky. Každý z nás si zvolil vlastní tempo chůze, ale přitom do detailů slyšel zajímavý výklad našeho průvodce, jímž byl samozřejmě pan Mgr. Jindřich Chatrný, který nás doprovázel po celou dobu pěší procházky a bez jehož fundovaného odborného výkladu by putování brněnskými vilovými zákoutími postrádalo smysl.

Tentokrát naše kroky směřovaly k Pisárkám, nahoru nad areál brněnského výstaviště, a následně ulicemi Hlinky, Hroznová, Květná, Lipová, Kalvodova, kde jsme měli možnost zhlédnout nesmírně zajímavé stavební objekty, jejichž autory byli architekti zvučných jmen, a posléze do Žabovřesk ke kolonii Nový dům v ulicích Bráfova a Drnovická. Ovšem zlatým hřebem byla návštěva interiéru i exteriéru vily Stiassni.

Jak vznikl název oblasti? V její západní části se rozkládá les dříve označovaný „Pisárky“, podle něhož získalo toto katastrální území název. Rozloha Pisárek činí 466,80 ha a jsou rozděleny mezi městské části Brno-střed (většina území), Brno-Kohoutovice (asi třetina katastru na západě) a Brno-Jundrov (malé území na západě). Až do 18. století bylo území dnešních Pisárek téměř bez zástavby, tehdy ji tvořil již dávno zaniklý Kamenný Mlýn, kolem něhož vznikla v 19. století stejnojmenná osada.

Koncem 19. století se staly Pisárky jednou z nejvyhledávanějších stavebních lokalit, v níž dnes najdeme architektonicky velmi zajímavé vily – skutečné stavební skvosty. V současnosti náleží k jedné z nejrůznějších a nejnavštěvovanějších čtvrtí Brna.

Naše první velké zastavení bylo věnováno Brněnskému výstavišti, které Brnu zajistilo pozdější evropskou proslulost. Je až s podivem, že myšlenka vybudovat nové veletržní centrum právě v moravské metropoli Brně se datuje ještě do časů Rakousko-Uherska, ale 1. světovou válkou byly práce na realizaci přerušeny. O stavbě nového výstaviště rozhodl Moravský zemský výbor teprve až roku 1923. Od brněnského právníka a podnikatele Viktora Bauera byly zakoupeny v Pisárecké kotlině pozemky o rozloze 58 ha. Na tomto místě známém pod názvem Bauerova rampa vlastnil sám Viktor Bauer cukrovar (zbořený 1954) a pole. Bydlel nedaleko v empírovém Bauerově zámečku postaveném už před rokem 1815. Tak převážná část tzv. Bauerovy rampy připadla areálu Brněnského výstaviště.

Při realizaci byl použit nový urbanistický plán brněnského architekta Emila Králíka (1880–1946). V roce 1927 se začalo se stavbou a již v květnu 1928 byl zahájen provoz výstaviště akcí s názvem „Výstava soudobé kultury v Československu“, a to u pří-

ležitosti 10. výročí vzniku ČSR. Brno tak ve výstavišti získalo jeden z nejvýznamnějších funkcionalistických stavebních komplexů své doby. Jednotlivé pavilony byly dílem známých architektů, např. Bohuslav Fuchs navrhl hned několik pavilonů, z nichž se zachoval jediný; dnes známý jako budova výstavní pošty.

V roce 1959 se konal první mezinárodní strojírenský veletrh a od té doby se mezinárodní strojírenské veletrhy konají každoročně na podzim.

Zvolna pokračujeme ulicí Hlinky, jež vznikla pravděpodobně roku 1737 a svůj název získala v souvislosti s hlinitými cestami, které v minulosti vedly obchodníky a podnikatele ve směru do Pisárek, Kamenného Mlýna nebo do Žabovřesk a stala se jednou z nejdelších brněnských ulic směřující z východu od Starého Brna a na západě končící v Pisárnkách.

V Hlinkách jsme obdivovali především řadovou zástavbu z přelomu 19. a zejména 20. století, např. činžovní vily č. 22 a 88 (arch. Evžen Škarda) zajímavé svými travertinovými obklady, reprezentativní budovu 1. strojírenské, Lékařský dům nebo vilu Argo se secesními prvky. Ze samostatně stojících zahradních vil nás upoutala zejména Hechtova vila. Klasicistní, původně rodinný dům textilního podnikatele Huga Hechta. Byla postavena v letech 1909–1911 na návrh rakouského architekta Leopolda Bauera. Dnes v této vile sídlí Generální konzulát Ruské federace.

Ulice s poetickými názvy Hroznová, Vinařská, Lipová, Květná nám přímo nabízejí představu spojení přírody s architektonickou zástavbou. Již z názvů je patrné, že kdysi se v těchto místech nad Pisárkami vysazovaly sady a vinice, které později v důsledku prudkého stavebního rozvoje v 2. polovině 20. let 20. století ustoupily samostatně stojícím luxusním zahradním vilám, jejichž stavebníky byli převážně průmysloví a finanční podnikatelé často židovského původu, advokáti a politici. Tyto vily s architektonicky upravenými zahradami vznikaly v odstupu od dosavadní zástavby.

Dopolední procházka Pisárkami byla završena prohlídkou vily Stiassni v Hroznové ulici. Skutečně velkolepý zážitek vyvolaný nejen dojmem z exteriéru, ale samozřejmě i interiéru. Tuto reprezentativní vilu navrhl pro rodinu textilního továrníka Alfreda Stiassni architekt Ernst Wiesner. Procházíme se rozlehlou zahradou, v níž kromě udržované zeleně a trávníků nechybí bazén a tenisové kurty, ale jejíž součástí je také hospodářská část s ovocnými stromy a skleníkem. Poté následuje prohlídka interiéru vily, v níž žila rodina Stiassni od roku 1929. Tato z vnějšku puristická vila (bez dekorací) nás překvapila svou reprezentativností umocněnou halovým schodištěm, a zároveň účelností vnitřní obytné kompozice.

Má dvě části – obytnou – vybavenou dřevěnými obklady, kazetovými stropy a na přání paní Hermíny, manželky majitele, stylovým nábytkem; a část technickou – nutnou k provozu domu. Zdobné pojetí vnitřních prostor (štuky, kazetové stropy, mramorové krby, pseudohistorizující nábytek) i jejich členitost zřejmě odpovídala vkusu zadavatele, celkové vyznění stavby se ovšem kvůli tomu posouvá od funkcionalismu spíše ke klasicizujícím tendencím. Dnes má statut vládní vily.

Po skončení prohlídky vily Stiassni následovala ještě pěší procházka k ulici Lipová a cestou jsme se zastavili u dalších zajímavých staveb v ulicích Hroznová, Květná, Kalvodova, Marie Pujmanové, následně Lipová, a to vily Münz (arch. E. Wiesner, 1924–26), funkcionalistické vily bankéře Tesaře od arch. Bohuslava Fuchse z let 1937–38, vily Hermíny Weiglové (arch. Ernst Wiesner, 1934), funkcionalistické vily Ernsta Löw-Beera (arch. Baumfeld, 1935), vily právníka dr. Hynka Bulína (arch. V. Fischer), vily manželů Petrákových (arch. Boh. Fuchs 1936). Za zhlédnutí stála také funkcionalistická budova bývalé Odborné školy pro ženská povolání Vesna (Boh. Fuchs, 1929–1930) a nájemní dům Otto Seidla (Otto Eisler, 1936).

Dopolední program co do informací a vidění byl skutečně náročný. Krátká polední pauza s obědem a dobrou kávou v restauraci Nika centrum byla skutečně nutná. Konečnou tečkou naší brněnské exkurze byl přesun do Žabovřesk a procházka ulicemi Bráfova a Drnovická ke kolonii Nový dům, která měla být vzorovým sídlištěm rodinného bydlení pro mladé rodiny. S návrhem vzorového sídliště přišli v roce 1927 stavitelé František Uherka a Čeněk Ruller. Měly to být dvoupatrové domy s rovnou střechou a terasou na slunění, v přízemí s technickým vybavením. Za tímto účelem oslovili skupinu brněnských architektů (Fuchs, Štěpánek, Grunt, Kroha, Víšek, Syřiště, Wiesner). V rámci výstavy „Výstava soudobé kultury v Československu“ roku 1928 bylo vybudováno několik domků vzorového bydlení, ale celý projekt se nakonec nerealizoval, protože o domky byl malý zájem. Ovšem i přes nedostatky to byl velice pozitivní impuls pro moderní brněnskou výstavbu po roce 1929.

Procházka Brnem končí. Spokojeni a nabiti novými dojmy se vracíme domů. Za tuto další perfektně zorganizovanou exkurzi patří dík našemu spolkovému vedení.

PhDr. Eva Domincová

Bratislavský hrad a Danubiana

K dalším velmi zdařilým akcím našeho spolku patřila v letošním roce i návštěva Bratislavy – přesněji Bratislavského hradu a Danubiana, o níž jsme mnozí, krom pár zasvěcenců, mnoho nevěděli. Tento téměř zahraniční zájezd se uskutečnil v neděli 3. července 2016. O bratislavský výlet byl ze strany nás muzejníků maximální zájem, takže autobus obsazený do posledního místečka vyrazil směr Bratislava v 7.00 hodin zrána tradičně z autobusového nádraží stanoviště 26. Kupodivu patřila tato neděle k jednomu z mála dnů, kdy parné až tropické dny vystřídal mírné ochlazení. Nic lepšího jsme si pro náš výlet a pěší toulky nemohli přát.

Krátce po deváté hodině přijíždíme do Bratislavy a naše první kroky směřují k nepřehlédnutelné dominantě města, již Bratislavský hrad bez pochyby je. V příjemném lehce oblačném počasí vystupujeme z autobusu, vcházíme do hradního areálu a kocháme se vyhlídkou na řeku. Po chvíli čekání následuje podrobná, historicky fundovaná komentovaná prohlídka, Procházíme reprezentativními prostory hradu a seznamujeme se s jeho nesmírně zajímavou a mnohdy i pohnutou historií.

Bratislavský hrad, jemuž dominuje monumentální stavba bývalého královského paláce, tvoří neodmyslitelné panorama hlavního města Slovenska. Je nepřehlédnutelný již zdaleky, ještě než se dostanete blíže k městu. Zaujímá vrchol návrší na jihozápadním ostrohu malokarpatského hřebene na levém břehu Dunaje v Bratislavě. Svojí úlohou v dějinách Velké Moravy, Uher, Československa a moderního Slovenska představuje významnou památku společensko-historického vývoje v této oblasti, a proto byl roku 1961 vyhlášen Národní kulturní památkou Slovenské republiky číslo 1.

Dle historických dokladů bylo s jeho stavbou započato již v 9. století. Prošel obdobím stylu románského, přes gotický, renesanční a barokní. Ve středověku za vlády prvního uherského krále Štěpána I. se již existující hrad stal součástí linie opevnění chránící hranice mladého uherského státu. V historii hradu pak proběhlo několik dalších významných stavebních impulsů, a to v počátku 11. století, posléze ve 12. století a zejména ve druhé polovině 13. století, v období tatarských nájezdů, kdy bylo nutné zabezpečit účinnější obranu území i hradu. Velmi významná byla přestavba za vlády Zikmunda Lucemburského, uherského krále od roku 1387. Jedním z jeho vnitro-

politických rozhodnutí je ustanovení Bratislavy jako nového sídla země. Ve 20. letech 15. století, kdy se Zikmundův zájem soustředil na Bratislavu jako důležitý opěrný bod, proběhla přestavba hradu do formy pravidelného čtyřhranného kastelu a rovněž rozsáhlé opevňovací práce na hradní akropoli.

V době nástupu Ferdinanda I. Habsburského na trůn (1526) byl hrad značně zchátralý a zastaralý, proto se panovník rozhodl tuto středověkou pevnost přestavět a modernizovat. Ve 2. polovině 16. století dochází k renesanční přestavbě z hlediska funkčních úprav hradních prostor, především královského paláce. Bratislava získala takový význam, že v roce 1608 bylo uherským sněmem rozhodnuto o trvalém uložení

korunovačních klenotů v Korunní věži královského paláce. Další stavební impuls přinesla 30. léta 17. století, kdy hrad byl již v tak špatném stavu, že při své korunovaci odmítl Ferdinand II. bydlet za jeho zdi. Tentokrát se jednalo o barokní přestavbu.

Nejskvělejší architektonické období zažil hrad za vlády Marie Terezie. Při korunovaci slíbila uherským stavům, že jako jejich panovnice bude příležitostně sídlit i v Bratislavě, což bylo důvodem a hlavním záměrem přebudovat hlavní palác v duchu tehdejších slohových požadavků na pohodlné šlechtické sídlo. V důsledku několika válek, v nichž byla panovnice nucena se angažovat, začalo se s přestavbou hradu až v roce 1760. Období panování Marie Terezie a působení Alberta Saského ve funkci místodržícího znamenalo pro Bratislavský hrad epochu jeho největší, ale zároveň poslední poststředověké slávy.

Závěr 18. století a 19. století jsou obdobím nezadržitelného úpadku. Teprve v polovině 20. století se objevily snahy o provedení kompletní rekonstrukce Bratislavského hradu, ovšem prosadit tuto myšlenku nebylo snadné. K samotným stavebním pracím se přistoupilo až v roce 1956. Rekonstrukce hradního paláce byla ukončena roku 1968. Práce na obnově celého areálu pak trvaly až do 80. let 20. století.

Dnešní využití Bratislavského hradu navazuje na jeho historický odkaz. Kromě expozic Historického oddělení Slovenského národního muzea je část prostor využívána pro státní a reprezentační účely.

Kolem dvanácté hodiny opouštíme krásný areál hradu a většina z nás spěchá za malým poledním občerstvením, nebo alespoň na šálek dobré kávy, abychom se včas dostali do přístavu k lodi, která nás má odvézt do Danubiany.

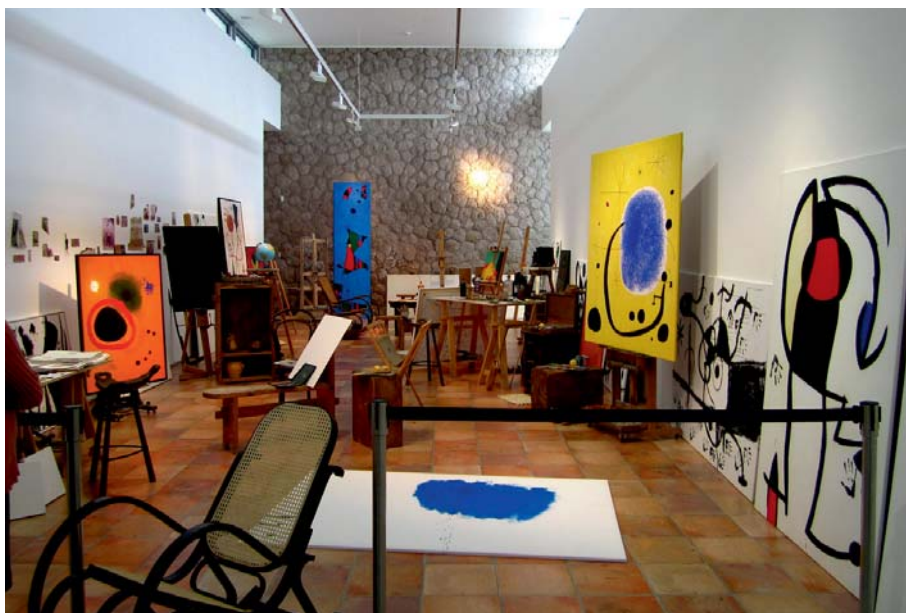

Po hodině příjemné plavby jsme na místě. Areál Danubiany se nachází necelých 20 kilometrů jižně od Bratislavy na poloostrově z obou stran obtékaném Dunajem. Jedná se o jedno z nejromantičtějších muzeí moderního umění v Evropě.

Danubiana Meulensteen Art Museum, jehož zakladateli jsou holandský sběratel a mecenáš moderního umění Gerard Meulensteen z Eindhovenu a slovenský galerista Vincent Polakovič. V muzeu otevřeném od roku 2000 jsme si prohlédli ukázky z tvorby nejprestižnějších osobností slovenské, evropské a světové současné výtvarné scény reprezentované jmény Karel Appel, Sam Francis, Miroslav Cipár, Markus Prácheňský, Rudolf Sikora a další. V přilehlém sochařském parku pak bylo možné zhlédnout sochařská díla osobností, jakými jsou Vladimír Kumpánek, Magdalena Abakanowicz, Jim Dine, El Lissitzky aj.

Výjimečný byl i pohled z vyhlídkové střechy muzea nejen na majestátní Dunaj, ale i na Bratislavu. Rovněž nás zaujaly i nově otevřené výstavy Európske hviezdy – Míró a CoBrA. Pro většinu z nás skutečně netradiční podívání.

Po čtvrté hodině se lodí vracíme zpět do Bratislavy, kde nás poblíž přístavu už čekal autobus. Lehce unaveni, ale nadmíru spokojeni, odjíždíme domů a náš dík patří všem, kteří se na realizaci bratislavského poznávacího výletu podíleli.

PhDr. Eva Domincová

Znojmo, vidím tě dvojmo

Je již takřka každoroční tradicí muzejního spolku ke konci měsíce srpna uspořádání celodenní exkurze za poznáním různých koutů (nejen) naší vlasti. Tentokrát padl termín na sobotu 27. 8. 2016, kdy se účastníci o sedmé hodině ranní sešli na

hradištském autobusovém nádraží, aby vyjeli za novými zážitky a poznáním do Znojma. Zaplněný autobus, s naším již dvorním řidičem panem Čtvrtníčkem, se vydal nejprve směrem na Brno, aby ve Starém Městě u „Sputniku“ přibral zbylých 5 účastníků, takže tentokrát nezůstalo jediné sedadlo volné.

Počasí jako obvykle nádherné, cesta ubíhala, a tak jsme po hodině jízdy odbočili u Brna k jihozápadu, přes Modřice, Pohořelice a Lechovice ke Znojmu. Cestu nám opět zpestřil poutavým povídáním o vinařství v navštívené oblasti dr. Habrovanský. Těsně po deváté hodině jsme dorazili na okraj Znojma, kde jsme u benzínové stanice ČAS uskutečnili nezbytnou hygienickou a občerstvovací zastávku. A málem jsme zde přišli o naši organizátorku exkurze Blanku Rašticovou, která zažila téměř hororovou situaci, když se marně snažila vysvobodit z uzavřeného

záchodku. Leč zaslechl a zachránil ji statný jinoch Zdeněk Habrovanský, který zavolal na pomoc místní obsluhu, a tak jsme mohli beze ztrát pokračovat na Mariánské náměstí, místo setkání s naším průvodcem Lukášem Davidem.

Ten nás po uvítání převedl na sousední náměstí Komenského, kde jsme nasedli do předem avizovaného, a nutno dodat, že velmi příjemného překvapení, motorového vláčku, kterým jsme se vydali na okružní komentovanou prohlídku pozoruhodností města. Nejprve jsme ani nevěřili, že se do vláčku všichni vejdemo. Ale zdání klamalo, vešli jsme se. Místy trochu natěsno, ale lidé jsou skladní. A tak jsme za komentáře našeho průvodce, seznamujícího s historií města i jednotlivých jeho částí, projížděli uličkami a náměstími, kterých je ve Znojme neuvěřitelných 15. Poté se náš vláček vydal Vídeňskou třídou ven z města a svezl nás do údolí Dyje, kolem Louckého

kláštera, nyní sídla vinařské společnosti Znovín, a dále zahradní čtvrtí proti proudu řeky až k historickému železnému železničnímu viaduktu, který se stal při zastávce středem pozornosti zejména zúčastněných fotografů, stejně jako panorama jižní části městských hradeb s vinohrady a sady na stráních s kulisou znojenského hradu, kostela sv. Mikuláše a kaple sv. Václava.

Tyto objekty měly být naší další zastávkou. Vláček se tady vydal dál údolím proti proudu řeky směrem k hrázi vodní nádrže Znojmo, aby pak překvapivě odbočil prudce vzhůru strání ulicí zvanou Napajedla. S údivem a zatajeným dechem jsme nevěřičně sledovali, jak se plně naložený vláček s námi šplhá zpět do centra města a pevně doufali, že to bez úhony zvládne. Samozřejmě zvládl. Ocenili jsme kvality vozidla i jeho řidiče a nechali je chvíli odpočinout na Mikulášském náměstí.

A my se vydali s naším průvodcem na prohlídku kostela sv. Mikuláše a sousedící patrové pozdně gotické dvoukaple sv. Václava.

Poznávací okruh jsme ukončili příjezdem zpět na Komenského náměstí, kde nás průvodce, spěchající převzít zahraniční turisty, předal své kolegyni Elišce (marná byla snaha dr. Habrovanského vymámit z ní i její příjmení). Ta se ujala další, nyní již pěší, části prohlídky centra města. Přešli jsme na Horní náměstí, kde nás seznámila se stavebně-historickým vývojem města a mimo plán i objasnila, proč projíždějící kolony svatebčanů vlastně houkají. Následně nám u domu obuvi Baťa (funkcionalistická stavba z let 1929–1930) prakticky předvedla, jak vzniklo již proslulé Mládkovo „Znojmo, Znojmo vidím tě dvojmo“. Ulicí kolem radnice jsme pak prošli na Masarykovo náměstí s mariánským sloupem z r. 1682 i novodobým obchodním domem

Dyje od arch. B. Fuchse z r. 1969 (dostavěn 1975), nebo v dlažbě vsazeným pamětním kamenem s letopočtem 1437 v místě, kde klopýtl kůň císaře Zikmunda (nebo císař Zikmund?). Tady se s námi naše průvodkyně rozloučila a my se vydali utišiti naše kručící útroby, tedy na oběd.

Odpolední program pokračoval srazem účastníků na nádvoří znojemského hradu, kde jsme měli domluvenu návštěvu proslulé románské knížecí rotundy Panny Marie a sv. Kateřiny z 11. století. Tu jsme absolvovali po menších skupinkách a mlčky, aby naše výdechy (nebo řeči?) nenarušily vzácné fresky s biblickými motivy a vyobrazeními přemyslovských knížat. Následně jsme provedli i prohlídku vlastního hradu a výstavy nazvané Karel IV. a jihozápadní Morava.

Ve zbývajícím čase do odjezdu bylo na každém účastníkovi, jak jej vyplní. Někteří se šplhali na vyhlídku z ochozu 66,5 m vysoké radniční věže z 15. století, jiní naopak sestoupili do znojemského podzemí, kde krom absolvování 1 km dlouhé prohlídkové trasy (z celkových 30 km délky chodeb) pokoštovali i něco málo z místních vinných produktů. Někteří jen poseděli v některé z předzahrádek u kávy či jiného moku. Na výchozím místě, tedy Mariánském náměstí, jsme pak v 17 hodin nasedli do našeho autobusu a plynulou jízdou bez zastávky jsme se vrátili domů v dobré náladě, spokojeni a plni pěkných zážitků i nových poznatků.

Za spokojené účastníky s poděkováním Věra Pochylá a Jaroslav Hrabec

Hrady Řádu německých rytířů v polském Pobaltí.

Se svými vzpomínkami a zážitky z cest za poznáním se s námi ve čtvrtek 3. 11. 2016 v Přednáškovém centru Slováckého muzea podělil PhDr. Karel Podolský, historik Vlastivědného muzea v Olomouci, úžasný rétorik, který je nadaný darem poutavého vypravěče. Zájemci o historii, a to nejenom vojenskou, milovníci architektury a všichni zapálení cestovatelé se mohli na malou chvíli přenést do severního Polska a navštívit prostřednictvím poutavé přednášky dvanáct hradů a významných památek postavených technologií pohledového nebo hrázděného zdiva na kamenných základech a soklech, které vznikaly v průběhu 12. až 17. století.

Za pouhých pět dnů cestování po severním Polsku pan doktor navštívil a následně nás seznámil s těmito místy: Toruň, Radzyň Chelminski, Szymbark, Kwidzyn, Szum, Malbork, Bytów, Gniew, Frombork, Lidzbark Warmiński, Rozsel, Gdansk, Peltlin.

Informace o jednotlivých historických lokalitách byly vyčerpávající a za zmínku určitě stojí ty, které nás nejvíce upoutaly.

Městem Toruň protéká řeka Visla, město je obehnané hradbami. V centru Toruně se nachází gotický dům, ve kterém se narodil astrolog Koperník. S tímto vědcem je spojeno další významné místo a tím je Frombork – přímořské město, kde Koperník pobýval a bádá a je také pohřben. Město Kwidzyn má pro Poláky velký význam. V minulosti bylo rezidencí biskupství a je s ním spjaté svatořečení z roku 1393, kdy byla zaživa zazděna Dorota z Montau za věrnost manželství a církvi.

Většina staveb byla postavena na ochranu proti nájezdníkům, a to především z jihu. Charakteristickou budovou většiny hradů byla tzv. latrínová věž, která vznikala opodál obytných budov a jejíž dominantou byla zavěšená krytá chodba.

Většina těchto významných hradů a klášterů byla v minulosti velmi zničena jak nájezdníky, tak v novodobé historii nacistickým řaděním. U mnohých se dochovaly pouze nákrasy a neumělé črty.

Je obdivuhodné, s jakou pečlivostí a úsilím se Poláci vrhli do rekonstrukcí a obnov těchto historických skvostů, které mají současným, ale především budoucím generacím připomenout bohatou historii národa a um jeho lidí.

Z besedy s panem PhDr. Podolským jsme odcházeli nejenom s údivem nad jeho výkladem a znalostmi polské historie, ale snad i s plánem, zavítat někdy do této lokality.

Mgr. Radomír Válek

Boskovický poklad

Ve čtvrtek 1. prosince 2016 se v Přednáškovém centru muzea sešlo téměř třicet zájemců o problematiku výše zmíněného pokladu, většina z nich pocházela z řad numismatiků a mnozí byli na přednášce ve Slovákém muzeu vůbec poprvé.

Autorka výstavy Mgr. Dagmar Grossmannová, Ph.D., která je vedoucí numismatického oddělení Moravského zemského muzea, má bohaté odborné zkušenosti a znalosti z oblasti mincovnictví. V úvodu své přednášky hovořila o náleзовých okolnostech pokladu, který byl v červenci roku 2010 objeven v lese mezi obcemi Boskovice a Újezd u Boskovic na kopci příznačně zvaném „Zlatník“. Poklad byl uložen v hliněném džbánu ukrytém asi 20 cm pod

povrchem, neznámý majitel ho zabezpečil velkým kamenem. Depot našel muž pomocí detektoru, nález neohlásil a neodevzdal, ale naopak jej rozprodal. Policii ČR se podařilo zachránit džbán a 2 270 mincí o hmotnosti 1 632 g.

Dr. Grossmannová zdůraznila, že se jedná jen o zlomek pokladu, neboť celková hmotnost džbánu i s jeho obsahem byla 7,3 kg. Z výše uvedeného vyplývá, že celková hmotnost mincí musela být přibližně 6 kg. Mince byly původně zabaleny do tkaniny, z níž se však uchovalo jen torzo.

Dochovaná část pokladu je složena z různých typů drobných stříbrných mincí velmi pestré provenience, zahrnující mnoho evropských zemí. Ražby pocházejí rovněž z velmi širokého časového období od 2. poloviny 14. století až po 40. léta 17. století. A právě v tomto posledním období, během třicetileté války, předpokládají odborníci, došlo k ukrytí pokladu. Velké tolarové ražby, o nichž je známo z fotodokumentace, kterou si nálezece pořídil, že byly součástí pokladu, se až na jednu výjimku nedochovaly. V další části přednášky dr. Grossmannová seznámila přítomné s nejzajímavějšími ražbami, počínaje nejstarší mincí, jíž je parvus Karla IV. z mincovny v Kutné Hoře, přes pražské groše z doby Vladislava II. Jagelonského až po další ražby, a to nejen panovnické, ale také např. olomouckého biskupa kardinála Františka z Ditrichštejna. Možnost prohlédnout si mince na zvětšených fotografiích ocenili nejen přítomní numismatici, ale také členové našeho spolku. Zaujalo je např. dobové falzum korutanského feniku nebo 1/5 ecu z oblasti španělského Nizozemí s kontramarkou Holandska z let 1573–1574. Účastníci měli možnost si prohlédnout také jediný dochovaný tolar – patagon Filipa II. Španělského z roku 1572.

V poslední části přednášky pak dr. Grossmannová seznámila přítomné s historickými souvislostmi moravského mincovnictví a věnovala pozornost dějinám mincoven v Brně, Olomouci a Kroměříži.

PhDr. Blanka Rašticová

Slovácké muzeum PF 2017

Zima na Slovácku

muže být

plná nekonečné práce

rozverná

vražedná

opojná

pokojná

štědrá

Krásnou zimu i celý rok 2017
Vaše Slovácké muzeum

**SLOVÁCKÉ
MUZEUM
V UHERSKÉM
HRADIŠTI**

Vydal Muzejní spolek v Uherském Hradišti

**Texty: PhDr. Eva Domincová, PhDr. Milada Frolcová, Ing. Jaroslav Hrabec
a Věra Pochylá, PhDr. Blanka Rašticová, Ing. Ladislav Šupka, Mgr. Rádomír Válek**

**Foto: Ing. Jaroslav Hrabec, Ladislav Chvalkovský, Barbora Kovářiková,
Ing. Ladislav Šupka**

Grafická úprava: Ema Pelikánová